

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi

Erzincan Law Review

Cilt/Vol: 27 Sayı/No: 1 Haziran/June 2023

TTK m. 370/2’de Öngörülen “En Az Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Temsil Yetkisini Haiz Olması Şartı” Üzerine Bir Değerlendirme*

An Assessment of “At Least One Board Member Has the Representation Authority” As Provided in Turkish Commercial Code Article 370/2

  Arş. Gör. Zehra SEYİS**

ÖZET

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 370. maddesinin birinci fıkrasına göre, esas sözleşmede aksi öngörülmedikçe veya yönetim kurulu bir üyeden oluşma-

* Bu makale, İstanbul Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin 49. maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırlanan doktora tezi kapsamında tezle ilgili bir yayın olarak hazırlanmıştır.

** Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı.

Makale Bilgisi/Article Info: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş/Received: 29.03.2023 | **Kabul/Accepted:** 09.06.2023.

Bu makale, intihal programında taranmış ve iki (kör) hakem incelemesinden geçmiştir. This article was submitted in a plagiarism program and reviewed by two (blind) referees.

Atıf/Cite as: Zehra Seyis, “TTK M. 370/2’de Öngörülen “En Az Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Temsil Yetkisini Haiz Olması Şartı” Üzerine Bir Değerlendirme”, EBYÜ-HFD, C. 27, S. 1, Haziran 2023, (117-146).

Bu makale **Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası** lisansı ile lisanslanmıştır.

dıkça, temsil yetkisi çift imza ile yönetim kurulu tarafından kullanılır. Aynı maddenin ikinci fıkrasında, yönetim kurulunun temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebileceği öngörülmektedir. Anılan fıkranın ikinci cümlesinde ise, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olmasının şart olduğu ifade edilmektedir. Türk Ticaret Kanunu'nun m. 370/2 hükmü, mehz İsviçre Borçlar Kanunu m. 718/2-3 hükümlerinden alınmıştır. Bu çalışmada Türk Ticaret Kanunu m. 370/2'de yer alan en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şartı ile anlaşılması gerekenin ne olduğu hususu, İsviçre hukukunda yer alan görüşler de dikkate alınarak açıklanmıştır. Bu kapsamda Türk – İsviçre hukukunda ileri sürülen tartışmalara ve çözüm önerilerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, anonim şirket, temsil yetkisi, temsil yetkisinin devri, en az bir üyenin temsil yetkisini haiz olması şartı.

ABSTRACT

According to the first paragraph of article 370 of the Turkish Commercial Code No. 6102, unless otherwise stipulated in the statutes of association or unless the board comprises one member, representative authority shall be exercised by the Board dual signature. In the second paragraph of the same Article, it is regulated that the board may delegate its representative authority to one or more executive members or to third parties as a manager. In the second sentence of this paragraph, it is stipulated that at least one member of the board of directors must have the representative authority. Article 370/2 of the Turkish Commercial Code is taken from Article 718/2-3 of the Swiss Code of Obligations. In this study, the requirement that at least one member of the board of directors must have the authority to represent, which is included in Article 370/2 of the Turkish Commercial Code, is explained by taking into account the opinions in Swiss law. In this regard, the debates and solution proposals in Turkish-Swiss law will be discussed.

Keywords: Turkish Commercial Code No. 6102, joint stock company, representative authority, transfer of representative authority, the condition that at least one member has the representative authority.

GİRİŞ

Türk Ticaret Kanunu [=TTK] m. 370/2'de “Yönetim kurulu, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir. En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.” hükmüne yer verilmiştir. Hükmün mehzı olan İsviçre Borçlar Kanunu [=İsvBK] m. 718/2'de de yönetim kurulunun temsil yetkisini bir veya daha fazla yönetim kurulu üyesine (*Delegierte*) veya üçüncü kişilere (*Direktoren*) devredebileceği öngörülmüş, ilgili düzenlemenin üçüncü fıkrasında da, “en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil

yetkisini haiz olmasının şart olduğu” hususu hüküm altına alınmıştır. Gerek TTK m. 370/2 hükmü gerekse de İsvBK m. 718/2-3 hükümleri birlikte değerlendirildiğinde Türk - İsviçre hukukunda, temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerince bizzat kullanılmasının zorunlu olmadığı ve temsil yetkisinin devrine imkân tanındığı görülmektedir. Bununla birlikte Türk - İsviçre hukukunda kanun koyucu, temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerinin elinden tamamen alınarak tümüyle üçüncü kişilere devredilmesinin de önünü kapatmıştır. Oysa anonim şirketlerde yönetim yetkisinin devrinin düzenlendiği TTK m. 367/1’de “*yönetim kurulunun esas sözleşmeye konulacak bir hükümlerle, düzenleyeceği bir iç yönergeye göre, yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkili kılınabileceği*” öngörülmüş; ancak, TTK m. 370/2.c.2’de olduğu gibi “*en az bir yönetim kurulu üyesinin yönetime yetkili kılınması*” şeklinde bir şart aranmamıştır. Görüldüğü üzere kanun koyucu temsil yetkisinin devrinde, yönetim yetkisinin devrinden farklı olarak, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini muhafaza etmesi gerektiğini şart koşturmuştur. Bu minvalde aşağıda öncelikle temsil yetkisinin devri hakkında kısaca bilgi verilmiş, daha sonra TTK m. 370/2.c.2’de öngörülen “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması*” şartı ile anlaşılması gerekenin ne olduğu hususu, mehzaz İsviçre hukukunda ileri sürülen görüşler de dikkate alınarak açıklanmaya çalışılmıştır.

I. GENEL OLARAK TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu’nda [=eTTK] yönetim ve temsil yetkisinin devri, eTTK m. 319/2’de tek bir madde altında düzenlenmişti¹. Ancak TTK’da yönetim yetkisinin devri TTK m. 367/1’de ve temsil yetkisinin devri ise TTK m. 370/2 hükmünde düzenlenmiştir². TTK m.

¹ eTK m. 319/2’de “*Esas mukavele ile temsil salahiyetinin ve idare işlerinin hepsini veya bazılarını idare meclisi azası olan murahhaslara veya pay sahibi olmaları zaruri bulunmayan müdürlere bırakabilmek için umumi heyete veya idare meclisine salahiyet verilebilir. Bu gibi kayıtlar bulunmadığı takdirde 317 nci madde hükmü tatbik olunur.*” hükmüne yer verilerek yönetim ve temsil yetkisinin devri aynı maddede düzenlenmişti.

² Yönetim ve/veya temsil yetkisinin devri, aynı zamanda kurumsal yönetimin de bir gereğidir. Nitekim Kurumsal Yönetim İlkeleri [=KYİ] m. 4.3.1.’de yönetim kurulu üye sayısının, her durumda beş üyeden az olamayacağı ve çoğunluğunun icrada görevli olmayan üyelerden oluşması gerektiği ifade edilmiştir. KYİ m. 4.3.2.’de icrada görevli olmayan yönetim kurulu üyesi, “*üyelik haricinde şirkette başkaca*

367/1'de “yönetim kurulunun, esas sözleşmeye konulacak bir hükümlerle, düzenleyeceği bir iç yönergeye göre yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkili kılınabileceği” ifade edilmiştir³. Buna karşılık temsil yetkisinin devrinin

---

herhangi bir idari görevi veya kendisine bağlı icrai mahiyette faaliyet gösteren bir birim bulunmayan ve şirketin günlük iş akışına ve olağan faaliyetlerine müdahil olmayan kişi” şeklinde tanımlanmıştır. Esasen kurumsal yönetim ilkeleri; şirketin yönetimi ve temsili ile denetimini birbirinden ayırmayı, yöneticiler ile yönetim kurulu üyeleri arasında etkin bir yönetim organizasyonunun oluşturulmasını, şirket ile yönetim kurulu üyeleri arasındaki menfaat çatışmalarının önüne geçilmesini engellemeyi amaçlamaktadır. Kuşkusuz bunun en önemli aracı da yönetim ve/veya temsil yetkilerinin yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü kişilere devredilmesidir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Fatih Beşir **Doğan**, 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011, s. 67; Duygu **Demirel**, “Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, 2017, s. 219.

- 3 Belirtmelidir ki TTK m. 367/1'in mehzazı olan İsvBK m. 716b/1 hükmünde de “*Die Statuten können den Verwaltungsrat ermächtigen, die Geschäftsführung nach Massgabe eines Organisationsreglementes ganz oder zum Teil an einzelne Mitglieder oder an Dritte zu übertragen.*” denilmek suretiyle yönetim kurulunun, bir iç yönergeye göre yönetimi kısmen veya tamamen münferit yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü kişilere devri hususunda esas sözleşmeyle yetkilendirilebileceği ifade edilmişti. Bu düzenlemeye istinaden İsviçre öğretisinde yönetim yetkisinin usulüne uygun bir biçimde devredilebilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması (esas sözleşmesel yetkilendirme) ve iç yönerge (organizasyon metni) düzenlenmesi gerektiği aksi takdirde “*yetkisiz bir delegasyonun*” söz konusu olacağı kabul edilmekteydi. Bkz. Bkz. Peter **Forstmoser**/Arthur **Meier-Hayoz**/Peter **Nobel**, Schweizerisches Aktienrecht, Stämpfli Verlag AG, Bern 1996, § 29, N. 28; Peter **Böckli**, Schweizer Aktienrecht: mit Fusionsgesetz, Börsengesellschaftsrecht, Konzernrecht, Corporate Governance, Recht der Revisionsstelle und der Abschlussprüfung in neuer Fassung - unter Berücksichtigung der angelaufenen Revision des Aktien - und Rechnungslegungsrechts, Vierte, vollständig neu überarbeitete Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2009, s. 1752, N. 521; Christoph B. **Bühler**, in ZK - Zürcher Kommentar, OR 716b, 3. neu bearbeitete Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2018, s. 925, N. 5-6; Alex **Domeniconi**/Hans Caspar **von der Crone**, “Verantwortlichkeit des Verwaltungsrates bei der Delegation der Geschäftsführung Entscheid des Schweizerischen Bundesgerichts 4A_501/2007 vom 22. Februar 2008 i.S. E. (Beklagter und Beschwerdeführer) gegen B., C. und D. (Kläger und Beschwerdegegner)”, Schweizerische Zeitschrift für Wirtschafts und Finanzmarktrecht, S. 512, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2008, s. 514 ve 518 vd. Ancak 19 Haziran 2020 tarihinde Federal Parlamento tarafından kabul edilen ve 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla de yürürlüğe giren hükmün yeni halinde “*Sehen die Statuten nichts anderes vor, so kann der Verwaltungsrat die Geschäftsführung nach Massgabe eines Organisationsreglements ganz oder zum Teil einzelnen Mitgliedern oder Dritten*”

düzenlendiği TTK m. 370/2’de ise bu yönde bir düzenleme yapılmamış, sadece yönetim kurulunun temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebileceği öngörülmüştür⁴.

Bu nedenle temsil yetkisinin devri halinde esas sözleşmede yetki devrine izin veren bir hükmün bulunması ve bu hususta bir iç yönerge düzenlenip düzenlenmemesi gerektiği hususunda öğretide farklı görüşler ileri sürülmüştür. Dayanılan gerekçeler farklılık arz etse de öğretide bir görüşe göre, tıpkı yönetim yetkisinin devri halinde olduğu gibi temsil yetkisinin devri bakımından da esas sözleşmede yetki devrine izin veren bir hükmün

---

übertragen (Geschäftsleitung).” düzenlemesine yer verilmiştir. Böylece İsvBK’da yapılan değişiklikten evvel yönetim yetkisinin devri bakımından, esas sözleşmede yetki devrine izin veren bir esas sözleşme hükmü aranırken, yapılan bu değişiklikle birlikte esas sözleşmede aksi öngörülmediği takdirde yönetim kurulunun bir iç yönergeye göre yönetimi kısmen veya tamamen münferit yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü kişilere devretmeye yetkili olduğu karinesi kabul edilmiştir.

- 4 Nitekim hükmün mehası olan İsvBK m. 718/2’de de “*Der Verwaltungsrat kann die Vertretung einem oder mehreren Mitgliedern (Delegierte) oder Dritten (Direktoren) übertragen.*” denilmek suretiyle yönetim kurulunun temsil yetkisini, yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü kişilere devredebileceği ifade edilmiş ancak yetki devrini öngören “*esas sözleşme hükmünden*” veya “*iç yönergeden*” bahsedilmemiştir.

bulunması⁵ ve bu hususta bir iç yönergenin hazırlanması⁶ gerekir. Buna karşılık diğer bir görüşe göre ise, temsil yetkisinin devri halinde esas sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunması ve bu hususta bir iç yönergenin hazırlanması gerekmektedir⁷.

5 *Tekinalp*'e göre, temsil yetkisinin devri bir anlamda kısmen veya tamamen yönetimin de devri anlamına gelmektedir ve dolayısıyla TTK m. 370/2 hükmü, TTK m. 367 ile birlikte uygulanmalı ve temsil yetkisinin devri için de esas sözleşmede hüküm bulunmalıdır. Bkz. Ünal **Tekinalp**, *Tek Kişilik Ortaklık I – Tek Pay Sahipli Anonim Ortaklık*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011, N. 12-75; **Tekinalp**, *Sermaye Ortaklıkları*, N. 12-75. *Kendigelen* ise, düzenlemenin kanun koyucunun bilinçli bir tercihi olmadığını, zira aksi takdirde esas sözleşmede hüküm bulunmaması halinde yönetim yetkisinin devredilemeyeceği ancak temsil yetkisinin devredilebileceği gibi garip bir durumun ortaya çıktığını bu nedenle de TTK m. 370/2'de esas sözleşmede hüküm bulunması koşulunun unutulmuş olduğunu ifade etmektedir. Bkz. Abuzer **Kendigelen**, *Yeni Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*, 3. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016, s. 261-262. *Helvacı* da, yaratılan farklılığın kanun koyucunun bilinçli bir tercihi olmadığını ifade etmekte ve bunu bir eksiklik olarak nitelendirmektedir. Bkz. Mehmet **Helvacı**, “Yönetim Kurulunun Anonim Şirketi İdare ve Temsili, Özellikle Devredilemez Görev ve Yetkileri”, BÜHFD, C. 9, S. 117-118, Y. 2014, s. 123. *Akdağ Güney* ise, esas sözleşme ile aksi kararlaştırılmamış veya bu hususta esas sözleşmeyle yönetim kuruluna yetki verilmemişse çift imza kuralının aksine bir belirleme yapılabilecek şekilde temsil yetkisinin bir yönetim kurulu üyesine devredilmesinin mümkün olmadığını, bu gerekçeden hareketle de temsil yetkisinin devri bakımından da esas sözleşmede devre izin veren bir hüküm bulunması gerektiğini, aksinin TTK m. 370/1'in arkadan dolanılması anlamına geleceğini ileri sürmektedir. Bkz. Necla **Akdağ Güney**, *Anonim Şirket Yönetim Kurulu*, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016, s. 108-109. *Cenkci* ise, TTK m. 367/1'de yer alan “*yönetimin*” ifadesi ile geniş anlamda yönetimin kastedildiğini, geniş anlamda yönetimin, temsil yetkisini de içerdiğini dolayısıyla TTK m. 367/1'deki koşulların temsil yetkisinin devri bakımından da uygulanması gerektiğini savunmaktadır. Bkz. Esra **Cenkci**, *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, Yetkin Yayınları*, Ankara 2018, s. 54-55. Temsil yetkisinin devri bakımından esas sözleşmede hüküm bulunması şartı aranmalı ve TTK m. 370/2'de bu yönde bir düzenleme yapılmalıdır. Bkz. Mehmet **Bahtiyar**, *Ortaklıklar Hukuku*, 16. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 2022, s. 199. İsviçre Hukukunda da İsvBK m. 716b/1'de yapılan değişiklikten önce, temsil yetkisinin devri bakımından esas sözleşmede hüküm bulunması gerektiğini savunan görüşler vardı. Bkz. **Forstmoser/Meier-Hayoz/Nobel**, § 29, N. 63.

6 **Forstmoser/Meier-Hayoz/Nobel**, § 29, N. 63; Rolf **Watter**, in *Basler Kommentar Obligationenrecht II: İsvBK m. 718*, Ed. Heinrich Honsell, Nedim Peter Vogt, Rolf Watter, 4. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2012, N. 16, s. 1131; **Tekinalp**, *Sermaye Ortaklıkları*, N. 12-75; **Cenkci**, s. 58-60; Himmet **Koç**, *Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri*, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 149. Bununla birlikte İsviçre hukukunda *Watter*, temsil yetkisinin bir karar ile verilmesinin de makul olduğunu ifade etmektedir. Bkz.

Watter, N. 16, s. 1131. Temsil yetkisine ilişkin düzenlemeler de iç yönergede belirlenebilir. Özellikle esas sözleşmede bu yönde bir hüküm yoksa temsil yetkisinin kullanılma şekli hususunda bir belirleme yapılacaksa bunun iç yönergede gösterilmesi gerekir. Bkz. Roland **Müller**/Lorenz **Lipp**/Adrian **Plüss**, Der Verwaltungsrat - Band I, 5. Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2021, s. 81. Zira İsvBK m. 718/1'de esas sözleşmede veya iç yönergede aksi belirtilmemişse her bir yönetim kurulu üyesinin münferit temsil yetkisini haiz olduğu ifade edilmiştir. Nitekim öğretide *Helvacı* da esas sözleşmede veya iç yönergede aksi öngörülmediği sürece üyelerden her birinin münferiden temsile yetkili olduğunu öngören İsvBK m. 718/1.c.2'den hareketle temsil yetkisinin devri halinde iç yönergede düzenleme yapıp yapılamayacağı hususunun tartışmaya değer olduğunu dile getirmektedir. Bkz. **Helvacı**, s. 131. Kanaatimizce İsviçre hukukunda “*çift imza kuralının*” aksinin iç yönergede öngörülebiyecek olması nedeniyle, temsil yetkisinin devri halinde iç yönerge düzenlenmesi makuldür. Ancak aynı değerlendirmenin Türk hukuku bakımından yapılması söz konusu değildir.

- 7 **Böckli**, s. 1745, N. 505; Katja, **Roth Pellanda**, Organisation des Verwaltungsrates. Dike Verlag AG, Zürich 2007, N. 508. Bu görüşün Türk hukukundaki savunucularından olan *Pulaşlı*, TTK m. 370/2'nin kanun koyucunun bilinçli bir tercihinin ürünü olduğunu, dolayısıyla temsil yetkisinin devri bakımından esas sözleşmede bir hüküm bulunması gerekmediğini belirtmektedir. Bkz. Hasan **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Şerhi - Cilt II, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022, s. 1469-1470; Hasan **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 8. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022, s. 418. *Kırca* ise, esasen temsil yetkisinin devri için, temsil yetkisinin devrine izin veren bir esas sözleşme hükmüne ihtiyaç olmadığını, ancak TTK m. 553/2 hükmünün uygulanması bakımından temsil yetkisinin devrinin TTK m. 367/1'de öngörülen usule uygun bir biçimde yapılması gerektiğini ifade etmektedir. Bkz. İsmail **Kırca** (Feyzan Hayal **Şehirali Çelik**/Çağlar **Manavgat**), Anonim Şirketler Hukuku, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu Cilt 1, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayını, Ankara 2013, s. 617-618 ve s. 627. *Bahtiyar* ise, dış ilişkiye yönelik bir yetkinin devri bakımından tescil ve ilan öngörülmemiş olan iç yönergeye ihtiyaç olmadığı gerekçesinden hareketle, temsil yetkisinin devri halinde iç yönerge hazırlanması gerekmediğini belirtmektedir. Bkz. **Bahtiyar**, s. 199. Nihayet *Kuru* da, temsil yetkisinin devrini öngören yönetim kurulu kararının noterce onaylanmış suretinin TTK m. 373/1 hükmüne göre ticaret sicilinde tescil ve ilan edileceğini, dolayısıyla üçüncü kişilerin temsil yetkisine haiz olan kişileri bu tescil kayıtlarından öğrenebileceğini, bu gerekçeden hareketle de bu konuda esas sözleşmede hüküm bulunmasının gerekmediğini ileri sürmektedir. Yazar ayrıca, yönetim yetkisinin kısmen devrinin mümkün olduğu gerekçesinden hareketle, iç yönergede hangi yönetim işlevlerinin devredildiği hususunda düzenleme yapılmasının isabetli olduğunu, ancak temsil yetkisinin kısmen devrinin mümkün olmadığını, öte yandan temsil yetkisinin kapsam ve sınırlarının TTK m. 371'de zaten düzenlenmiş olduğunu ifade ederek, temsil yetkisinin devri bakımından iç yönerge hazırlanmasının gerekmediğini dile getirmektedir. Bkz. Özge **Kuru**, Anonim Şirketlerde Temsil ve Temsil Yetkisinin Devri, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2022, s. 406-407 ve s. 410.

Kanaatimizce *de lege lata* temsil yetkisinin devri halinde esas sözleşmede temsil yetkisinin devrine izin veren bir hükmün bulunması ve bu hususta bir iç yönerge hazırlanması koşulları aranmamalıdır⁸. Öncelikle TTK m. 367/1 anlamında yönetim yetkisinin devri, hükmün gerekçesinde de belirtildiği üzere “*organsal işlevin devri*”dir. Organsal işlevin devriyle, karar verme yetkisi devredilmiş olmaktadır⁹. Keza TTK m. 370/2 uyarınca temsil yetkisinin devriyle de şirketin temsil ve ilzamu hususunda “*organsal vekâlet/organsal yetki*” devredilmektedir¹⁰. TTK’ya bakıldığında yönetim ve temsil yetkisinin devrinin ayrı maddelerde düzenlendiği görülmektedir. Bir diğer ifadeyle kanun koyucu, yönetim ve temsil yetkisinin ayrı ayrı devrine teorik olarak imkân tanımıştır¹¹. Dolayısıyla TTK m. 367/1’de yönetim yetkisinin devri hakkında öngörülen şekli koşulların, ayrı bir hüküm altında düzenlenmiş olan temsil yetkisinin devri için de

⁸ Ancak *de lege lata* varmış olduğumuz bu tespit, *de lege ferenda* farklı bir değerlendirme yapmamıza engel değildir. *De lege ferenda*, tıpkı yönetim yetkisinin devrinde olduğu gibi temsil yetkisinin devri bakımından da esas sözleşmesel yetkilendirme koşulu aranmalı veyahut bir diğer imkân olarak hem TTK m. 367/1’de hem TTK m. 370/2’de yapılacak bir değişiklikte esas sözleşmede aksi öngörülmediği sürece yönetim kurulunun, yönetim ve temsil yetkisini devretmeye yetkili olduğu hükme bağlanmalıdır. Zira yönetim yetkisinin devri ile temsil yetkisinin devri arasında esas sözleşmede hüküm bulunup bulunmaması bakımından bir farklılık yaratılmasının makul bir gerekçesi bulunmamaktadır.

⁹ Rolf **Watter**, Katja **Roth Pellanda**, in Basler Kommentar Obligationenrecht II: İsvBK m. 716-717, Ed. Heinrich Honsell, Nedin Peter Vogt, Rolf Watter, 4. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2012, N. 5, s. 105 ve N. 20, s. 1108; Peter **Forstmoser**, Organisation und Organisationsreglement der Aktiengesellschaft - Rechtliche Ordnung und Umsetzung in der Praxis, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2011, § 4, N. 23aa; Andreas **Kummer**, “Organisationsreglement in Der Aktiengesellschaft Entscheidendes Instrument Für Die Best Practice”, Der Schweizer Treuhänder, 12/06, s. 918; Tekinalp, **Sermaye Ortaklıkları**, N. 16-66; Helvacı, “Devredilemez Görev ve Yetkiler”, s. 132.

¹⁰ **Watter**, N. 17, s. 1132; **Cenkci**, s. 30-31.

¹¹ Ancak belirtilebilir ki teorik olarak imkân tanınan bu durumun, hayatın olağan akışıyla örtüştüğünü söylemek güçtür. Zira TTK m. 370/2’de öngörülen temsil yetkisinin devri, alınan kararların sadece dış dünyada icrası amacıyla başvuru bir kurum değildir. Kendilerine temsil yetkisi devredilen kişilerin ortaklığın iradesinin oluşumuna etki edebilmesi için, aynı zamanda kısmen veya tamamen bağımsız karar alma yetkisiyle de donatılmış olmaları beklenir. Dolayısıyla teorik olarak, temsil yetkisinin devrinin kendiliğinden yönetim yetkisinin devrini içermediği şeklinde bir sonuca varılabilirse de, amaca uygun bir yorum yaparak temsil yetkisinin devrinin aksi açıkça belirtilmediği sürece, kısmen veya tamamen yönetim yetkisinin de devrini içerdiğinin kabul edilmesi ve bu hususun yasal zemine kavuşturulması gerekir.

uygulanacağını söylemek doğru bir yaklaşım değildir. Öte yandan TTK m. 370/2’de açıkça yönetim kurulunun yetkilendirilmiş olması, TTK m. 375/1-(d)’de “*müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmalarının*” yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayılması temsil yetkisinin devri hususunda münhasıran yönetim kurulunun yetkili olduğunu göstermektedir. Yönetim kurulu bu yetkisini aynı zamanda TTK m. 373/1 hükmünden de almaktadır. Zira hükümde yönetim kurulunun, temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir kararının noterce onaylanmış suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline vermesi gerektiği açıkça ifade edilmiştir. Anılan gerekçelerden hareketle temsil yetkisinin devri için, yönetim kurulunun esas sözleşmede yetkilendirilmiş olması koşulu aranmamalıdır. Aynı şekilde temsil yetkisini devretmek isteyen yönetim kurulunun, bu hususta bir iç yönerge hazırlaması da gerekli değildir. Zira şirketin iç işleyişine yönelik bir düzenleme olan iç yönergenin, TTK m. 371/7 hükmü saklı olmak üzere, tescil ve ilan edilmesi ve dolayısıyla üçüncü kişilerin içeriği hakkında bilgi sahibi olması mümkün bulunmadığından, dışa dönük bir yetki olan temsil yetkisinin devri ile uyumlu olmadığı ortadadır¹². Keza yönetim yetkisinden farklı olarak, temsil yetkisinin konu veya miktar bakımından bölünmek suretiyle kısmen devrine izin verilmediğinden, yönetim yetkisinin devrinde iç yönerge hazırlanmasına gerek duyulan ihtiyaçların temsil yetkisinin devrinde olduğunu söylemek mümkün gözükmemektedir¹³.

---

¹² **Bahtiyar**, s. 199.

¹³ **Kuru**, s. 410. Önemle belirtilmelidir ki temsil yetkisinin bölünmesi, temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerinden bir veya birkaçına devri suretiyle yönetim kurulu üyeleri arasında mümkündür. Öte yandan temsil yetkisinin yer itibarıyla de (merkez veya şube işleriyle) sınırlandırılmasına (bölünmesine) cevaz verildiği, dolayısıyla temsil yetkisinin yer itibarıyla sınırlandırılması halinde bu yetkinin kullanılmasından doğan sorumluluğun bölünmüş yani anılan yetkiyi kullanan kişide kalmış olacağı da ifade edilmektedir. Bkz. Ersin **Çamoğlu**, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu (Kamu Borçlarından Sorumluluk İle), Üçüncü Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, s. 205.

II. EN AZ BİR YÖNETİM KURULU ÜYESİNİN TEMSİL YETKİSİNİ HAİZ OLMASI

A. Mehaz İsviçre Hukuku Bakımından Değerlendirme

İsvBK m. 718/1.c.2’de esas sözleşmeyle veya iç yönergeyle aksi belirtilmediği sürece, her bir yönetim kurulu üyesinin münferit temsil (imza) yetkisini haiz olduğu düzenlenmiştir^{14,15}. Bir diğer ifadeyle İsviçre hukukunda, anonim şirketin esas sözleşmesinde veya iç yönergede aksi yönde bir belirleme yapılmamışsa her bir yönetim kurulu üyesinin münferiden temsile yetkili olduğu karinesi geçerlidir¹⁶. Buna göre yönetim kurulu üyelerinin münferit temsil yetkisi ancak genel kurul tarafından “*esas sözleşmeyle*” veya yönetim kurulu tarafından “*iç yönergeyle*” kaldırılabilir¹⁷.

- 14 İsvBK m. 718/1: “*Der Verwaltungsrat vertritt die Gesellschaft nach aussen. Bestimmen die Statuten oder das Organisationsreglement nichts anderes, so steht die Vertretungsbefugnis jedem Mitglied einzeln zu.*” Ancak İsviçre hukukunda uygulamada genellikle münferit imza kuralından sapıldığı ve esas sözleşme veya iç yönergede öngörülen düzenlemeyle, birlikte imza (*Kollektivzeichnungsrecht*) yetkisinin benimsendiği ifade edilmektedir. Bkz. **Watter**, s. 1130, N. 8; Christoph B. **Bühler**, in ZK - Zürcher Kommentar, OR 718, 3. neu bearbeitete Auflage, Schulthess Verlag, Zürich 2018, s. 1090, N. 14; Lukas **Glanzmann**, OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht (OR 718), 3. überarbeitete Auflage, Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016, N. 4.
- 15 Belirtilmelidir ki esas sözleşmede veya iç yönergede aksi belirtilmemişse yönetim kurulu üyelerinden her birinin kural olarak şirketi münferiden temsil etmeye yetkili olması, “*münferit imza hakkına (Einzelzeichnungsrecht)*” sahip olması şeklinde de ifade edilmektedir. Bkz. **Watter**, N. 8, s. 1130; **Forstmoser/Meier-Hayoz/Nobel**, § 29, N. 9; **Böckli**, s. 1745, N. 505-506. Keza İsviçre hukukunda “*temsil hakkının (Vertretungsrecht)*” da genellikle “*imza yetkisi (Zeichnungsberechtigung)*” veya “*imza hakkı (Zeichnungsrecht)*” şeklinde ifade edildiği hususunda ayrıca bkz. **Forstmoser/Meier-Hayoz/Nobel**, § 30, N. 85.
- 16 Temsil yetkisi bakımından geçerli olan bu karine kuşkusuz ki yönetim yetkisi bakımından geçerli değildir. Zira İsvBK m. 716b/5’te yönetim devredilmediği sürece tüm yönetim kurulu üyelerine ait olduğu ifade edilmiştir. Bkz. **Bühler**, OR 718, s. 1090, N. 16. Nitekim TTK m. 367/2’de de yönetimin, devredilmediği takdirde, yönetim kurulunun tüm üyelerine ait olduğu belirtilmiştir. Ancak İsvBK m. 718/1’in mehazı olan TTK m. 370/1’de ise “*münferit imza kuralının*” yerine, “*çift imza kuralı*” benimsenmiştir.
- 17 İsviçre öğretisinde, çok kişiden oluşan yönetim kurullarında, temsile yetkili kişi sayısının belirli kişilerle sınırlanması tavsiye edilmektedir. Bkz. **Bühler**, OR 718, s. 1091, N. 19. Keza çok kişiden oluşan yönetim kurullarında, temsil yetkisinin daha küçük bir çevreyle veya birlikte imzayla sınırlı tutulmasının sadece esas sözleşmeyle değil aynı zamanda yönetim kurulunca iç yönergeyle yapılmasının çoğunlukla daha pratik olduğu dile getirilmektedir. Bkz. **Böckli**, s. 1745, N. 505. İsvBK m. 718/1’e

Yönetim kurulu üyelerinin münferit temsil (imza) yetkisinin yönetim kurulu tarafından bir iç yönerge ile kaldırılması için, esas sözleşmede bu yönde bir hükmün bulunması da gerekmez¹⁸. Burada önem arz eden husus, esas sözleşmede yönetim kurulu üyelerinin şirketi temsili bakımından münferit imza öngörülmüşse, yönetim kurulunun iç yönergeyle birlikte imza yetkisini öngörülebilir olmasıdır¹⁹. Ancak esas sözleşmede yönetim kurulu üyelerinin temsili bakımından münferit imza yetkisi hariç tutulmuşsa, artık iç yönergeyle münferit imza yetkisinin verilebilmesi hususunda yönetim kurulunun hareket alanı kalmamaktadır²⁰. Öte yandan İsviçre hukukunda yönetim kurulunun tek kişiden oluştuğu durumlarda, ticaret sicilinde aksi yönde bir kayıt olsa dahi tek yönetim kurulu üyesinin aynı zamanda temsile yetkili olacağı kabul edilmektedir²¹. Ayrıca İsviçre hukukunda, ticaret sicilindeki kayıttan bağımsız olarak her bir yönetim kurulu üyesinin pasif temsilde münferiden yetkili olduğu da ifade edilmektedir²².

İsviçre hukukunda yönetim kurulu üyeleri temsil yetkisini bizzat kullanmak zorunda olmayıp bu yetkilerini devredebilirler. Nitekim TTK m.

---

göre yönetim kurulu üyeleri kural olarak münferit imza yetkisini haiz olsa da uygulamada münferit imza yetkisi ile oldukça nadir karşılaşılmaktadır. Bkz. **Forstmoser/Meier-Hayoz/Nobel**, § 29, N. 119.

18 **Bühler**, OR 718, s. 1091, N. 19; **Böckli**, s. 1745, N. 505. İsvBK m. 716b/1'de yapılan ve 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla de yürürlüğe giren değişiklikten önce, yönetim yetkisinin devri bakımından "*esas sözleşmede bu yönde bir hükmün bulunması şartı*" aranmaktaydı. Bu durum temsil yetkisinin devri bakımından da esas sözleşmede hüküm bulunup bulunmaması gerektiği hususunda tartışmalara neden olmuşsa da kanaatimizce söz konusu tartışma anılan değişiklikle öneminin yitirmiştir.

19 **Bühler**, OR 718, s. 1091-1092, N. 20. Uygulamada sıklıkla karşılaşılan husus, yönetim kurulu tarafından, temsil yetkisinin kendi içerisinde daha dar bir çevreye verilmesi ve diğer tüm üyelerin imza yetkilerinin geri alınmasıdır. Bkz. **Böckli**, s. 1745, N. 506.

20 **Bühler**, OR 718, s. 1091-1092, N. 20. Bununla birlikte yönetim kurulunun iç yönerge çıkarma yetkisi esas sözleşmeyle elinden alınsa dahi öğretilde, yönetim kurulunun birlikte imzayı iç yönergede düzenlemeyebilme yetkisinin devam edeceği, zira yönetim kurulunun bu yetkisinin İsvBK m. 716a/1-(1), İsvBK m. 716a/1-(4), İsvBK m. 718/2 hükümlerine dayandığı, temsil yetkisinin devri hususunda yetkili olan yönetim kurulunun temsil şeklini (birlikte imza) de belirleme yetkisine sahip olması gerektiği kabul edilmektedir. Bkz. **Bühler**, OR 718, s. 1092, N. 21. **Watter**, s.1130, N. 12; Art. 718 N. 12.

21 **Bühler**, OR 718, s. 1090, N. 15.

22 **Bühler**, OR 718, s. 1090, N. 15.

370/2'nin mehzası olan İsvBK m. 718/2'de yönetim kurulunun temsil yetkisinin bir veya daha fazla yönetim kurulu üyesine (*Delegierte*) veya üçüncü kişilere (*Direktoren*) devredebileceği öngörülmüştür. Ancak aynı maddenin üçüncü fıkrasında ise, “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması*” gerektiği vurgulanmıştır. İsviçre öğretisinde bir görüşe göre, söz konusu düzenlemeyle yönetim kurulunun temsil yetkisini tümüyle üçüncü bir kişiye devretmesinin önüne geçilmek istenmiştir²³. Bir diğer görüşe göre ise, şirketi temsil yükümlülüğü yönetimin aksine yönetim kurulu üyelerinin her birinin sorumluluğunda olduğu için İsvBK m. 718/3 hükmünde en az bir yönetim kurulu üyesinin temsile yetkili kalması gerektiği öngörülmüştür²⁴. Gerçekten de İsvBK m. 716b/5'te (TTK m. 367/2) yönetim devredilmediği sürece yönetim kurulu üyelerinin tamamına ait olduğu ifade edilmişken, İsvBK m. 718/1.c.2'de esas sözleşmeyle veya iç yönergeyle aksi öngörülmedikçe her bir yönetim kurulu üyesinin şirketi münferiden temsile yetkili olduğu düzenlenmiştir²⁵.

İsvBK m. 718/3'te yer alan düzenlemeden hareketle, İsviçre öğretisinde tek bir yönetim kurulu üyesine temsil yetkisinin verilmesi halinde, temsil yetkisini haiz olan tek yönetim kurulu üyesinin bu yetkisinin, bir müdürün veya bir ticari temsilcinin yetkisi ile sınırlandırılmayacağı ifade edilmektedir²⁶. Keza benzer bir yaklaşım da temsile yetkili kılınan üyenin, üçüncü kişilerin katılımı olmaksızın şirketi temsil edebilmesinin gerektiğini dile getirmektedir²⁷. Ancak unutulmamalıdır ki İsvBK m.

23 **Bühler**, OR 718, s. 1094, N. 28. Yönetim kurulu üyelerinin de temsil yetkisinden yoksun bırakılabileceği ancak, İsvBK m. 718/3 hükmü uyarınca temsil yetkisinin tümüyle üçüncü kişilere bırakılamayacağı hususunda ayrıca bkz. **Forstmoser/Meier-Hayoz/Nobel**, § 30, N. 12 ve N. 86. Tek kişilik yönetim kurulu haricinde, şirketin ticaret sicilineki kaydı, bir yönetim kurulu üyesinin imza yetkisi hakkında herhangi bir bilgi içermiyorsa, üçüncü kişilerce ilgili üyenin temsil yetkisinin bulunmadığı varsayılmalıdır. Bkz. **Bühler**, OR 718, s. 1094, N. 29.

24 **Roth Pellanda**, N. 508.

25 İsvBK m. 716b/5: “*Soweit die Geschäftsführung nicht übertragen worden ist, steht sie allen Mitgliedern des Verwaltungsrates gesamthaft zu.*” İsvBK m. 718/1: “*Der Verwaltungsrat vertritt die Gesellschaft nach aussen. Bestimmen die Statuten oder das Organisationsreglement nichts anderes, so steht die Vertretungsbefugnis jedem Mitglied einzeln zu.*” Oysa TTK m. 370/1'de yönetim kurulu üyelerinin şirketi temsilinde kural olarak “*çift imza kuralı*” benimsenmiş ve ayrıca bunun aksinin iç yönergeyle değil, sadece esas sözleşmeyle öngörülebileceği ifade edilmiştir.

26 **Forstmoser/Meier-Hayoz/Nobel**, § 30, N. 13.

27 **Glanzmann**, N. 8. Yazar, İsvBK m. 718/3 uyarınca temsile yetkili bir üyenin imzasının yeterli olduğunu, ancak birlikte imzanın benimsenmiş olması halinde ise en

718/1.c.2’de yönetim kurulu üyelerinin şirketi temsili bakımından münferit imza kuralının benimsenmiş olması nedeniyle, İsviçre öğretisinde ileri sürülen bu görüşler kanunun lafzına uygun olup kendi içerisinde tutarlıdır. Bir diğer ifadeyle İsvBK m. 718/1.c.2’de kural olarak zaten münferit imza yetkisinin öngörülmesi karşısında, İsvBK m. 718/3’te temsil yetkisinin devri halinde, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması koşulunun aranması kendi içerisinde çelişkili bir durum yaratmaktadır²⁸.

B. Türk Hukuku Bakımından Değerlendirme

TTK m. 370/2.c.2’de de “*En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*” denilmek suretiyle mehz İsvBK m. 718/3’te olduğu gibi temsil yetkisinin devrinde, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şartı aranmıştır²⁹. Ancak söz konusu hükmün nasıl yorumlanması gerektiği hususunda Türk hukukunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Aşağıda öncelikle Türk hukukunda yer alan görüşlere yer verilmiş ve daha sonra kanaatimiz bölümünde ise, özellikle İsvBK bakımından karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılarak muhtemel sorunlara ve çözüm önerilerine işaret edilmiştir.

1. Öğretideki Görüşler

Yönetim yetkisinin devrinden farklı olarak, mehz İsvBK m. 718/3’te olduğu gibi TTK m. 370/2.c.2’de “*En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*” denilmek suretiyle temsil yetkisinin devri halinde, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şartı aranmıştır. Bu şartın nasıl ve ne zaman uygulanacağı hususunda, TTK m. 370/2’nin gerekçesinde herhangi bir açıklama yer almamaktadır. Bununla birlikte öğretide ağırlıklı görüş, söz konusu düzenlemeyle, temsil

---

az iki yönetim kurulu üyesinin imzasının aranacağını belirtmektedir. Bkz. **Glanzmann**, N. 8.

²⁸ **Kuru**, s. 398.

²⁹ Limited şirketlerde yönetim ve temsil yetkisinin devrinin düzenlendiği TTK m. 623/1 hükmünde de “*Şirketin yönetimi ve temsili şirket sözleşmesi ile düzenlenir. Şirketin sözleşmesi ile yönetimi ve temsili, müdür sıfatını taşıyan bir veya birden fazla ortağa veya tüm ortaklara ya da üçüncü kişilere verilebilir. En azından bir ortağın, şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin bulunması gerekir.*” düzenlemesine yer verilmiştir.

yetkisinin tümüyle yönetim kurulu üyelerinin elinden alınmasına izin verilmek istenmediği şeklindedir³⁰.

TTK m. 370/2.c.2'nin düzenlenme amacının yanı sıra, “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması*” şartının, ne zaman uygulanması ve nasıl yorumlanması gerektiği hususunda da Türk hukukunda çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Bu minvalde TTK m. 370/2.c.2'de yer alan düzenleme, Türk hukukunda temelde iki açıdan tartışmaya açılmıştır. İlki TTK m. 370/2.c.2'de yer alan şartın “*ne zaman uygulanacağı*”, diğeri ise temsil yetkisini haiz olan en az bir yönetim kurulu üyesinin “*bu yetkisinin sınırlandırılıp sınırlandırılmayacağı*”dır. TTK m. 370/2.c.2'nin ne zaman uygulanacağı hususunda öğretide ileri sürülen bir görüşe göre söz konusu hüküm, temsil yetkisinin yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişilere devredilmesi halinde uygulanmalıdır³¹. Bir diğer görüşe göre ise,

30 Ersin **Çamoğlu** (Reha **Poroy/Ünal Tekinalp**), Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 12. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, N. 539; Ersin **Çamoğlu** (Reha **Poroy/Ünal Tekinalp**), Ortaklıklar Hukuku I, 15. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021, N. 540; **Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat)**, s. 628; Tamer **Bozkurt**, Şirketler Hukuku, Güncellenmiş 15. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2023, s. 303, dñn. 531; Yavuz Selim **Günay**, Anonim Şirketlerin Temsili, 2. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 85; Hasan **Karshoğlu**, “Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna Etkisi”, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 1, Ocak 2022, s. 43; Egemen **Atay**, “Anonim Şirkette Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisi ve Temsil Yetkisinin Devri”, Terazi Hukuk Dergisi, C. 15, S. 164, s. 709; **Kuru**, s. 397. Bununla birlikte öğretide **Kırca**, TTK m. 370/2.c.2'de yer alan düzenlemenin günümüzde artık bir ihtiyaca cevap verip vermediğinin tartışılması gerektiğini ifade ederek, söz konusu düzenlemeyi eleştirmiştir. Bkz. **Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat)**, s. 628. eTTK döneminde de eTTK m. 319/1.c.2'de “*İdare meclisinin en az bir azasına şirketi temsil salahiyeti verilir.*” şeklinde bir düzenlemeye yer verilmişti. eTTK döneminde ileri sürülen bir görüşe göre, eTTK m. 319/1.c.2 hükmü, devri mümkün olmayan nitelikteki görevlerin/yetkilerin murahhasların katılımı olmaksızın kullanılabilmesini temin etmekteydi. Bkz. **Çamoğlu**, s. 198-199. Ancak devredilemez nitelikteki görev ve yetkilerin devri zaten mümkün değildir. Öte yandan TTK m. 375'te sayılan devredilemez nitelikteki görev ve yetkiler dikkate alındığında, bunların çoğunlukla iç ilişkiye yani şirketin yönetimine ilişkin olduğu görülmektedir. Yönetim kurulu, şirketin yönetimine ilişkin olan devredilemez nitelikteki söz konusu görev ve yetkilerini, zaten “*kurul halinde*” hareket etmek suretiyle kullanır.

31 **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, Ortaklıklar 2010, N. 540; **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, Ortaklıklar I, N. 540; **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 419; **Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat)**, s. 628. Temsil yetkisinin murahhas müdüre devredilmesi halinde, en az bir yönetim kurulu üyesine temsil yetkisinin tanınması zorunludur. Bkz. Oruç Hami **Şener**, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Anlara 2022, s. 375. Yetkinin tamamen müdürlere devredilmediği bir ihtimalde, bu

TTK m. 370/2.c.2’de öngörülen şart, temsil yetkisinin hem müdürlere hem de murahhas üyelere devri halinde uygulanmalıdır³². Bir başka görüş ise, temsil yetkisinin tümüyle üçüncü kişilere yani murahhas müdürlere bırakıldığı bir durumda bu şartın uygulanmasına gerek kalmayacağını ve bu durumda yönetim kurulunun şirketi temsilinin söz konusu olmayacağını ileri sürmektedir³³. Nihayet bu görüşü destekleyen son bir görüş ise, anılan düzenlemenin devredilmeyen görevlerin ifası noktasında işlev gördüğünü, devredilmeyen görevlerin kurul olarak yerine getirilmesi gerektiğinden hareketle söz konusu hüküm uyarınca yetkilendirilen yönetim kurulu üyesinin imza yetkisini yönetim kurulu adına kullandığını, dolayısıyla bu durumun TTK m. 370/2 uyarınca yönetim kurulu üyesine imza yetkisinin verilmesini gerektirmediğini ifade etmektedir³⁴.

Türk hukukunda var olan bir diğer tartışma ise, TTK m. 370/2.c.2 hükmü uyarınca temsil yetkisini muhafaza eden bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin sınırlandırılıp sınırlandırılmayacağı noktasındadır. Öğretide yer alan bir görüşe göre, temsil yetkisine sahip olan yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisi herhangi bir şekilde sınırlandırılmaz ancak tam yetkili yönetim kurulu üyesinin yanında yer alan müdürlere aynı yetkiler verilebilir³⁵. Bu görüşe yakın bir diğer görüşe göre ise, temsil yetki-

---

şartın ayrıca bir yetkilendirmeye gerek olmaksızın murahhas tarafından sağlandığının kabul edilmesi gerektiği hususunda ayrıca bkz. **Çenkci**, s. 77.

- 32 Halil **Arslanlı**, Anonim Şirketler II - III Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, İstanbul, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1960, s. 132-133. Nitekim **Çamoğlu** da eTTK döneminde, eTTK m. 319/1.c.2’de yer alan “*İdare meclisinin en az bir azasına şirketi temsil salahiyeti verilir.*” şeklindeki hükmün, hem murahhas müdür hem de murahhas üye tayininde uygulanacağını ifade etmiştir. Bkz. **Çamoğlu**, s. 199.
- 33 Mustafa **Ünal**, “Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması”, BATİDER, C. 11, S. 3, Y. 1982, s. 84.
- 34 Bu görüşün savunucusu olan yazar ayrıca, şirketin temsilinde çift imza kuralı geçerli olsa dahi, TTK m. 370/2.c.2’de “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması*” yeterli görüldüğünden, bu konuda özel hükme itibar edilmesi ve tek bir üyenin bu amaçla atanmış olmasının yeterli görülmesi gerektiğini de ileri sürmektedir. Bkz. **Çenkci**, s. 77.
- 35 **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, Ortaklıklar 2010, N. 540; **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, Ortaklıklar I, N. 540. Öğretide **Pulaşlı**, TTK m. 370/2.c.2 uyarınca temsil yetkisini haiz olan yönetim kurulu üyesinin, temsil yetkisinin herhangi bir şekilde sınırlandırılmayacağını ifade etmektedir. Bkz. **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 419. Nitekim **Şener** de, TTK m. 370/2.c.2 düzenlemesine ilişkin yapmış olduğu değerlendirmede, müdürün tek başına temsile yetkili olmasının ve temsil yetkisini

sini haiz yönetim kurulu üyesinin yetkisi herhangi bir şekilde sınırlandırılmaz ve özellikle de müdürle birlikte hareket etme zorunluluğu öngörülemez³⁶. Diğer bir görüşe göre ise, temsil yetkisinin devri halinde murahhas üye ile murahhas müdür arasında işin doğası gereği birlikte imza olgusunun ortaya çıkacağı kabul edilmesi gerekir³⁷. Bu hususta öğretide ileri sürülen bir başka görüş de temsil yetkisinin devri halinde, TTK m. 370/2.c.2 hükmü nedeniyle temsil yetkisini muhafaza eden ve çift imza kuralına tabi olan yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin, üçüncü kişi müdürün temsil yetkisi ile sınırlandırılmış olacağını ve temsil yetkisini muhafaza eden yönetim kurulu üyesi ile temsil yetkisini devralan murahhas müdürün, aksi kararlaştırılmış olmadıkça, temsil yetkisini çift imza ile kullanacağını ileri sürmektedir³⁸. Bu görüşe yakın son bir görüş ise, mehz İsvBK m. 718/2'den farklı olarak TTK m. 370/1'de esas sözleşmede aksi öngörülmediği sürece çift imza kuralının benimsendiğini, bu durumda temsil yetkisini haiz olan bir yönetim kurulu üyesinin tek başına temsile yetkili olduğunun söylenemeyeceğini ve temsil yetkisini haiz olan yönetim kurulu üyesinin şirketi temsili bakımından bir başka murahhasın imzasına ihtiyaç duyacağını ifade etmektedir³⁹. Nitekim bu görüş, belirtilen

---

haiz olan yönetim kurulu üyesinin de temsil yetkisinin sınırlandırılmasının mümkün olmadığını, aksi takdirde TTK m. 370/2.c.2'nin dolanılmış olacağını ve dolayısıyla kanun koyucunun amacının da aşılmış olacağını dile getirmektedir. Bkz. **Şener**, s. 375. *Atay* ise, TTK m. 370/2.c.2'de öngörülen “*En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*” şeklindeki düzenlemeden, temsil yetkisini muhafaza eden yönetim kurulu üyesinin tek başına imzaya yetkili olup olmadığını ve üçüncü kişi müdüre tek başına imza yetkisinin verilir verilemeyeceğinin açıkça anlaşılmadığını ifade etmektedir. Bkz. **Atay**, s. 709.

36 **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, Ortaklıklar I, N. 540. Temsile yetkili kılınan yönetim kurulu üyesinin tek başına imzaya yetkili olması gerektiğinden, bu üyenin temsil yetkisinin, müdürlerin imzası ile sınırlandırılmayacağı, bir diğer ifadeyle TTK m. 370/2.c.2 uyarınca yetkilendirilen yönetim kurulu üyesinin şirketi tek başına temsile yetkili olduğunun kabul edilmesi gerektiği hususunda ayrıca bkz. **Cenkci**, s. 77. TTK m. 370/2.c.2 uyarınca temsil yetkisini muhafaza eden yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin sınırlandırılması mümkün değildir. Bkz. **Günay**, s. 86.

37 **Bozkurt**, s. 303, dph. 531.

38 **Atay**, s. 709.

39 **Kuru**, s. 398. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Müdürlüğünün Anonim Şirketlerde Temsil Yetkisi Hakkında 17.04.2015 tarihli yazısında da “...6102 sayılı Kanunda'da yönetim kurulu tarafından temsil yetkisi müdür olarak üçüncü kişilere devredildiği takdirde, en az bir yönetim kurulu üyesinin münferit olarak temsil yetkisini haiz olmasının zorunlu olduğu yönünde herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. 371'inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında, yönetim kurulu

sorunun, İsvBK m. 718 hükmünün Türk hukukuna aktarıldığı esnada mehzadan farklı olarak çift imza kuralının kabul edilmiş olmasından ve temsil yetkisinin devri halinde imza şeklinin ayrıca düzenlenmemiş olmasından kaynaklandığını da ilave etmektedir⁴⁰.

2. Kanaatimiz

Öncelikle TTK m. 370/2'nin ikinci cümlesinde yer alan “*En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*” şeklindeki düzenleme emredici niteliktedir. Kanaatimizce, hükümde öngörülen bu şartın temsil yetkisinin yönetim kurulu üyeleri dışında, üçüncü kişilere devredilmek istenmesi halinde uygulanması gerekir. Zira temsil yetkisinin sadece yönetim kurulu üyelerinden bir veya birkaçına veyahut aynı anda üçüncü kişi ya da kişilere devredilmek istenmesi halinde, “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması*” şartı zaten kendiliğinden sağlanmış olur. O halde temsil yetkisinin üçüncü kişilere bırakılmak istenmesi halinde yönetim kurulu, temsil yetkisini tümüyle üçüncü kişilere bırakamayacak ve en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin korunması gerekecektir. Daha önce de belirtildiği üzere⁴¹ yönetim kurulu, esas sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunması ve bir iç yönerge hazırlanması gerekmeksizin alacağı bir yönetim kurulu kararıyla temsil yetkisini devredebilir [TTK m. 373/1; TTK m. 375/1-(d)]. Bu minvalde özellikle birden çok üyeden oluşan yönetim kurulunda temsil yetkisinin üçüncü kişilere devredilmek istenmesi halinde yönetim kurulu, TTK m. 370/2.c.2 hükmünün bir gereği olarak, temsil yetkisinin devrine ilişkin kararında, “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin elinden alınmadığını*”

üyesinin, üçüncü kişiler arasından atanan müdür ile birlikte müşterek olarak imza yetkisini kullanması durumunda, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olduğunun kabul edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.” şeklinde bir ifadeye yer verilmiştir. İlgili yazının tam metni için bkz. Arslan **Kaya**, Notlu Türk Ticaret Kanunu – İlgili Ticari Mevzuat – Uygulama Örnekleri, 8. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2020, s. 1366.

⁴⁰ Bkz. **Kuru**, s. 398. *Kuru* ayrıca, söz konusu çelişkilerin ortadan kaldırılması adına TTK m. 370/2.c.2'de düzenlenen “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması*” şeklindeki şartın “*en az iki üyenin temsile yetkili olması*” şeklinde değiştirilmesi gerektiğini önermektedir. Yazar bir diğer çözüm olarak da, TTK m. 370/1 hükmünün “*Esas sözleşmede aksi düzenlenmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi yönetim kurulu üyeleri tarafından münferiden kullanılır*” şeklinde değiştirilmesini tavsiye etmektedir. Bkz. **Kuru**, s. 398.

⁴¹ Bkz. I no'lu başlık altında yer alan açıklamalar.

veyahut “*en az bir yönetim kurulu üyesine de temsil yetkisinin devredildiğini*” herhangi bir şüpheye yer vermeyecek şekilde açıkça belirtmesi gerekir⁴².

TTK m. 370/2.c.2 hükmü uyarınca temsil yetkisini haiz olan yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin sınırlandırılıp sınırlandırılmayacağı sorunu ise temelde bir başka murahhasın imzasına ihtiyaç duyulup duyulmayacağı kapsamında ele alınıp tartışılmıştır⁴³. Daha önce de değinildiği üzere mehz İsvBK m. 718/1.c.2’de yönetim kurulu üyelerinin şirketi temsili bakımından, esas sözleşmeyle veya iç yönergeyle aksi kararlaştırılmış olmadıkça, münferit imza kuralı öngörülmüştür. Bununla birlikte İsviçre hukukunda da temsil yetkisi tümüyle üçüncü kişilere bırakılmak istenmemiş ve İsvBK m. 718/3’te en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olmasının şart olduğu belirtilmiştir. Görüldüğü üzere İsvBK m. 718 hükmünün birinci ve üçüncü fıkraları kendi içerisinde tutarlılık arz etmektedir. Oysa TTK m. 370/1’de esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisinin çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna ait olduğu şeklindeki temel ilke ortaya konulduktan sonra, temsil yetkisinin devrinin düzenlendiği TTK m. 370/2’de yönetim kurulunun, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebileceği ifade edilmiş ancak devamında “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olmasının şart olduğu*” hükme bağlanmıştır. Öncelikle ifade edilmelidir ki yönetim kurulu üyelerinin şirketi temsilinde geçerli olan çift imza kuralı, temsil yetkisinin devredildiği murahhas üyeler ve murahhas müdürler için de geçerlidir⁴⁴. Bu durumda temsil yetkisinin devri halinde, TTK m. 370/2.c.2 uyarınca, temsil yetkisini haiz olan yönetim kurulu üyesinin tek başına temsile yetkili olup olamayacağı sorunu ortaya çıkmaktadır. Daha açık bir ifadeyle, mesele tek bir yönetim kurulu üyesinin temsile

42 **Kuru**, s. 399.

43 Bkz. II, B, 1 no’lu başlık altında yer alan açıklamalar.

44 **Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat)**, s. 626; **Kuru**, s. 418. Buna karşılık öğretilerde **Cenkci**, çift imza kuralının murahhasları kapsamayacak şekilde düzenlendiğini, söz konusu düzenlemenin bilinçli olduğunu, temsil yetkisinin kullanılma şekli hususunda murahhaslar ile yönetim kurulu üyeleri arasında fark yaratıldığını ileri sürmektedir. Yazar devamında, yönetim kurulu üyelerinin genel kurul tarafından seçildiğinden hareketle, yönetim kurulu üyelerinin temsil şeklinin esas sözleşmeyle belirlenmesinin kabul edilebilir bir durum olduğunu, ancak yönetim kurulu tarafından atanan murahhasların temsil şekline genel kurulun müdahale edememesi gerektiğini de eklemektedir. Bkz. **Cenkci**, s. 81- 82.

yetkili kılınması halinde gündeme gelmekte, temsil yetkisinin iki veya daha fazla yönetim kurulu üyesine devri halinde herhangi bir sorun söz konusu olmamaktadır⁴⁵. O halde temsil yetkisinin “*tek bir yönetim kurulu üyesine devri*” ile “*temsil yetkisini haiz tek bir yönetim kurulu üyesinin yanında temsil yetkisinin aynı zamanda üçüncü kişilere de devri*” ihtimâllerini ayrı ayrı değerlendirmek gerekir. Öncelikle birden çok kişiden oluşan yönetim kurulunda, şirketin esas sözleşmesinde münferit imza kuralı benimsenmiş olmadıkça, temsil yetkisinin tümüyle tek bir yönetim kurulu üyesine devri sorunludur. Zira TTK m. 370/1’de çift imza kuralının geçerli olduğu ve aksinin ancak esas sözleşmeyle kararlaştırılabileceği öngörülmüşken, anılan ihtimâlde diğer üyeler temsil yetkisinden yoksun bırakılarak, temsil yetkisinin tek bir yönetim kurulu üyesine devredilmesi hükmün dolanılması anlamına gelecektir⁴⁶.

Ele alınması gereken diğer sorun ise temsil yetkisinin üçüncü kişilere devri halinde, temsil yetkisini haiz olan yönetim kurulu üyesinin bu yetkisinin sınırlandırılıp sınırlandırılmayacağı ve özellikle bir murahhas müdür ile birlikte hareket etmesinin öngörülüp öngörülemediği veya bu hususta kendiliğinden bir olgunun ortaya çıkıp çıkmayacağıdır. Bu konuda *de lege lata* ve *de lege ferenda* değerlendirmeye yapmayı uygun görüyoruz. Öncelikle yukarıda da ifade edildiği üzere, TTK m. 370/1’de yönetim kurulu üyeleri bakımından öngörülen çift imza kuralı, temsil yetki-

45 Temsil yetkisinin birden fazla murahhas üyeye devri halinde, çeşitli temsil şekilleri öngörülebilir. Bu minvalde murahhaslara münferit temsil yetkisi verilebileceği gibi, birlikte imza yetkisi de öngörülebilir. Keza murahhaslardan birinin münferiden temsile yetkili olduğu, diğerlerinin ise birlikte temsile yetkili olduğu da kararlaştırılabilir. Bu hususta bkz. **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, Ortaklıklar 2010, N. 540; **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, Ortaklıklar I, N. 540. Ancak önemle belirtilmelidir ki, özellikle münferit imza yetkisinin tanınabilmesi için bu hususun esas sözleşmede düzenlenmiş olması gerektiği göz ardı edilememelidir. TTK m. 370/1’de çift imza kuralının aksinin ancak esas sözleşmeyle öngörülebileceği açıkça ifade edilmiştir. Esasen TTK m. 370/1’in lafzına bakıldığında *de lege lata*, şirketin temsili bakımından çift imza kuralının aksine olacak belirlemelerin esas sözleşmeyle öngörülmesinin zorunlu olduğu şeklinde bir anlam çıkmaktadır. *De lege ferenda* ise, temsil yetkisini devretmeye yetkili olan yönetim kurulunun, bu kişilerin temsil şekillerini de kararlaştırmaya yetkili olması gerekir. En azından yönetim kurulunun, TTK m. 373/1 hükmünden aldığı yetkiyle, esas sözleşmede öngörülen temsil şeklini hafifletmeye de ağırlaştırabilmesi mümkün olmalıdır. Örneğin; esas sözleşmede çift imza kuralı benimsenmişken yönetim kurulu, yapılan işlemin şirketi bağlayabilmesi için üç kişinin imzasının aranmasını öngörebilmelidir.

46 Bkz. **Kuru**, s. 407-408.

sinin devredildiği murahhaslar için de geçerlidir. Dolayısıyla esas sözleşmede münferit imza yetkisi benimsenmiş olmadıkça, temsil yetkisinin devredildiği yönetim kurulu üyesi olmayan bir veya birkaç kişinin yanında temsil yetkisini muhafaza eden bir yönetim kurulu üyesinin münferiden temsile yetkili olduğunu söylemek *de lege lata* mümkün değildir. Nitekim TTK m. 370/2.c.2 hükmünün lafzı da aksi yönde bir sonuca varmaya imkân vermemektedir. Bu durumda temsil yetkisini muhafaza eden yönetim kurulu üyesinin, şirketi temsilinde diğer murahhas müdürlerden birinin imzasına ihtiyaç duyacağı kuşkusuzdur. Sonuç olarak, esas sözleşmede münferit imza kuralı benimsenmiş olmadıkça, temsil yetkisine sahip olan yönetim kurulu üyesi, çift imza kuralına tabi olması nedeniyle, murahhas müdürlerden birinin imzası ile birlikte şirketi temsile yetkili olacaktır.

Öte yandan mevcut durumda TTK m. 370/1’de esas sözleşmede aksi öngörülmedikçe çift imza kuralının cari olduğu ifade edilmişken, TTK m. 370/2.c.2’nin arzu edilen amaca hizmet edip etmediği tartışmaya değerdir. Gerçekten de bir yandan TTK m. 370/2.c.2 hükmüyle temsil yetkisinin tümüyle üçüncü kişilere devri engellenmeye ve en az bir yönetim kurulu üyesi temsile yetkili kılınmaya çalışılırken, diğer yandan temsil yetkisini haiz olan yönetim kurulu üyesinin, TTK m. 370/1’de öngörülen “*çift imza kuralı*” nedeniyle, şirketi temsilinde müdürlerden birinin imzasına ihtiyaç duyması şeklindeki bir sonuca sebebiyet verilmesi eleştiriye açıktır. Kuşkusuz anılan düzenlemenin, temsil yetkisinin tümüyle yönetim kurulu üyelerinin elinden alınmasına izin verilmek istenmemesi nedeniyle gerekliliği ve bu yönüyle de çift imza kuralıyla çelişmediği aksine bunun kanun koyucunun bilinçli bir tercihi olduğu savunulabilir. Hatta söz konusu düzenlemenin amacının, yönetim kurulu üyelerinin şirketten tamamen soyutlanmasını engellemek olduğu da ileri sürülebilir. Ancak yönetim kurulu üyelerinin devredilemez görev ve yetkileri ile TTK m. 553/2’de öngörülen özen yükümlülüğü (yükümlülükleri) baki olduğundan, şirketten soyutlanmaları zaten söz konusu değildir. Dolayısıyla TTK m. 370/2.c.2’nin bu haliyle sorunsuz olduğunu söylemek güçtür. *De lege ferenda*, temsil yetkisinin üçüncü kişilere devri halinde, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şartının aranmaması ve temsil yetkinin tümüyle üçüncü kişilere devrinin önünün açılması isabetli olur⁴⁷.

47 Nitekim daha önce de belirtildiği üzere öğretilerde *Kırca*, TTK m. 370/2.c.2’de öngörülen düzenlemenin günümüzde artık bir ihtiyaca cevap verip vermediğinin tartışılması gerektiğini ifade etmiş ve söz konusu düzenlemeye eleştirel bir bakış

Ancak olması gereken hukuk bakımından ortaya koyulan bu fikrin, TTK m. 370/2.c.2’de hükme bağlanan “*En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*” şeklindeki ifadenin madde metninden çıkarılması suretiyle de yasal zemine kavuşturulması gerekir. Öte yandan bu ihtimâlde de temsil yetkisinin devredildiği üçüncü kişiler bakımından çift imza kuralının geçerli olacağı göz ardı edilmemelidir.

III. “EN AZ BİR YÖNETİM KURULU ÜYESİNİN TEMSİL YETKİSİNİ HAİZ OLMASI” ŞARTI KARŞISINDA TEK KİŞİLİK YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ MÜMKÜN MÜDÜR?

TTK m. 370/2.c.2’de en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisi haiz olması şartının aranması, tek kişilik yönetim kurulunda temsil yetkisinin devredilip devredilemeyeceği hususunun ayrıca ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Öncelikle belirtilmelidir ki İsvBK m. 718/3’te de en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şartı arandığından aynı sorunun İsvBK bakımından da geçerli olduğunu söylemek mümkündür. Bu minvalde Türk hukukunda bir görüşe göre, tek kişilik yönetim kurulunda temsil yetkisinin ancak kısmen devri mümkün olup, temsil yetkisi tümüyle üçüncü bir kişi veya kişilere devredilemez⁴⁸. Bir başka görüş ise, temsil yetkisinin murahhas üyeye devri için yönetim kurulunun en az iki üyeden oluşması gerektiğini, tek kişiden oluşan yönetim kurulunda da temsil yetkisinin “*ilgili tek üyeye*” devrinin teorik olarak mümkün olmakla birlikte pratik açıdan işlevsel olmadığını ifade etmektedir⁴⁹. Türk

---

açısıyla yaklaşmıştır. Bkz. **Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat)**, s. 628. *Kuru* ise, TTK m. 370/2.c.2’de yer alan “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması*” kuralının, “*en az iki yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması*” şeklinde değiştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Yazar bir başka çözüm önerisi olarak da TTK m. 370/1’de yer alan çift imza kuralının kaldırılarak hükmün, “*Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi yönetim kurulu üyeleri tarafından münferiden kullanılır.*” şeklinde değiştirilmesinin uygun olacağını belirtmiştir. Bkz. **Kuru**, s. 398.

48 **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, Ortaklıklar I, N. 540a. Buna karşılık öğretide *Pulaşlı*, bu görüşe katılmanın mümkün olmadığını, zira temsil yetkisinin kısmen devrinin mümkün olmadığını, temsil yetkisinin kısmen devrinin ticaret siciline de tescil edilemeyeceğini ve tescil edilse dahi iyiniyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ve sonuç doğurmayacağını ifade etmektedir. Bkz. **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 420. Temsil yetkisinin kısmen devredilmesinin mümkün olmadığı hususunda ayrıca bkz. **Kuru**, s. 400.

49 **Cenkci**, s. 74.

hukukunda ileri sürülen bir diğer görüşe göre ise, tek kişilik yönetim kurulunda temsil yetkisinin yönetim kurulu üyesi olmayan kişi veya kişilere devri halinde, tek üyenin; yetki devrine ilişkin kararında kendisine böyle bir yetki vermemiş olsa bile temsile yetkili olduğu varsayılmalıdır⁵⁰. Nihayet son bir görüş ise, TTK m. 370/2 düzenlemesiyle kanun koyucunun tek kişilik yönetim kurulunda temsil yetkisinin devrini engellemek istediği sonucunun çıkarılmayacağını, ancak temsil yetkisini devreden tek üyenin temsil yetkisinin devrine ilişkin yönetim kurulu kararında kendisine de temsil yetkisini verdiğini belirtmesi veya temsil yetkisinin tümüyle üçüncü kişiye bırakıldığı sonucunu doğurmayacak şekilde bir karar alınması gerektiğini ifade etmektedir⁵¹.

Öncelikle belirtilmelidir ki tek kişilik yönetim kurulunda da temsil yetkisinin konu veya miktar itibarıyla bölünmek suretiyle kısmen devredilebilmesi mümkün değildir. Zira kanun koyucu, yönetim yetkisinin devrinden farklı olarak, temsil yetkisinin bölünmek suretiyle kısmen devrine imkân vermemiştir. Gerçekten de TTK m. 371/3'te temsil yetkisinin sadece "*merkezin ya da şubenin işleriyle*" veya "*birlikte temsil*" ile sınırlandırılabilceği öngörülmüştür⁵². Temsil yetkisinin konu veya miktar bakımından bölünmek suretiyle devri ise, temsil yetkisinin kanunda öngörülen geçerli sınırlamalar haricinde sınırlandırılması anlamına gelir ve bu durum kanunun emredici hükümlerine aykırılık teşkil eder. Temsil yetkisinin bölünmesi, temsil yetkisinin ancak yönetim kurulu üyelerinden bir

---

50 **Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat)**, s. 629. Nitekim öğretide *Pulaşlı* da tek kişilik yönetim kurulunda, temsil yetkisinin üçüncü kişiye devredilebileceğini ancak, tek kişilik yönetim kurulunda temsil yetkisinin devredilerek, ilgili üyenin TTK m. 370/2.c.2 hükmü nedeniyle, icra yetkisi olmayan üye konumuna düşürülmesinin mümkün olmadığını belirtmektedir. Bkz. **Pulaşlı**, Şerh- Cilt II, s. 1472; **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 420.

51 Bkz. **Kuru**, s. 400.

52 eTTK döneminde *Arslanlı*, temsil yetkisinin merkezin veya şubenin işlerine özgü olduğuna ilişkin öngörülen sınırlamaların esas sözleşmede yer alması gerektiğini, esas sözleşmede bu yönde bir belirleme yapılmamışsa yönetim kurulunun, üyelerin temsil yetkisini kendiliğinden merkez veya şube işlerine hasrederek sınırlandıramayacağını ifade etmiştir. Bkz. **Arslanlı**, s. 140. Ancak kanaatimizce yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkilerinin merkezin veya şubenin işlerine özgülenmesi için esas sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunması zorunlu değildir. Yönetim kurulu, TTK m. 373/1 uyarınca temsile yetkili kişilerin temsil şekillerini de belirleyebilmelidir. Nitekim temsil şekilleri bakımından TTK'da sadece çift imza kuralının aksinin esas sözleşmeyle kararlaştırılması gerektiği ifade edilmiştir.

veya birkaçına devri suretiyle yönetim kurulu üyeleri arasında mümkündür. Keza temsil yetkisinin devrinde, merkez veya şube işleriyle sınırlandırma yapılmasında da bir anlamda yetkinin yer itibariyle bölünebilmesine imkân verilmektedir⁵³. Anılan bu durum dışında temsil yetkisinin kısmen devri mümkün olmadığından, birden çok kişiden oluşan yönetim kurulunda temsil yetkisi devredilmek suretiyle temsil yetkisi ellerinden alınan üye/üyeler, ortaklığın temsilinde yetkisiz hale gelirler. Dolayısıyla TTK m. 370/2.c.2’de öngörülen en az bir üyenin temsil yetkisine sahip olması koşulu nedeniyle, *de lege lata* tek kişilik yönetim kurulunda temsil yetkisinin devrine imkân verilmediği şeklinde bir yorum yapılabilir. Ancak uygulamada, tek kişilik yönetim kurulları bakımından da temsil yetkisinin devri kurumuna ihtiyaç duyulduğu bir gerçektir. Dolayısıyla her ne kadar TTK m. 370/2.c.2’nin lafzı, tek kişilik yönetim kurulunda temsil yetkisinin devrine imkân tanınmadığı şeklinde bir sonuca varmaya müsait ise de bu hususta genel geçer bir yasaklama yapmak yerine amaca uygun bir çözümün ortaya konulması gerekir. *De lege ferenda* tek kişilik yönetim kurulunda da temsil yetkisinin devrinin mümkün olduğunun kabulü makul olmalıdır. Buna göre, öğretide de belirtildiği üzere tek üye, temsil yetkisinin üçüncü kişiye devrini öngören yönetim kurulu kararında, kendisine açıkça böyle bir yetki tanımış olmasa bile TTK m. 370/2-c.2 uyarınca, temsile yetkili sayılmalıdır. Bu durumda tek kişilik yönetim kurulunda temsil yetkisinin devriyle birlikte, temsil yetkisini muhafaza eden tek yönetim kurulu üyesinin yanında -kanunda cevaz verilen yetki sınırlamaları saklı olmak üzere- şirketin temsili bakımından kendisi aynı yetkilere sahip üçüncü bir kişi konumlandırılmış olur.

Sonuç olarak tek kişilik yönetim kurulunda, tek kişi yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini muhafaza etmesi kaydıyla, temsil yetkisinin devri mümkündür. Temsil yetkisinin TTK m. 371/3 hükmü nedeniyle kısmen devri mümkün olmadığından, tek kişi yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin konu bakımından sınırlandırılması mümkün olmayacaktır. Keza tek kişilik yönetim kurulunda çift imza kuralı işin doğası gereği uygulanamayacağından, tek yönetim kurulu üyesi temsil yetkisi bakımından diğer murahhas müdürün/müdürlerin imzasına da ihtiyaç duymayacaktır.

53 Öğretide *Çamoğlu* temsil yetkisinin yer itibariyle (merkez veya şube işleriyle) sınırlandırılmasına (bölünmesine) cevaz verildiğini, temsil yetkisinin yer itibariyle sınırlandırılması halinde bu yetkinin kullanılmasından doğan sorumluluğun da bölündüğünü bir diğer ifadeyle, sorumluluğun anılan yetkiyi kullanan kişide kalmış olacağını ifade etmiştir. Bkz. **Çamoğlu**, s. 205.

IV. EN AZ BİR YÖNETİM KURULU ÜYESİNİN TEMSİL YETKİSİNİ HAİZ OLMASI HÜKMÜNE AYKIRILIĞIN YAPTIRIMI

TTK m. 370/2.c.2’de düzenlenen “*En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*” şeklindeki hükme aykırı hareket edilmek suretiyle temsil yetkisinin devredilmesi halinde, nasıl bir sonucun ortaya çıkacağı hususu üzerinde durulması gerekir. Konu, önemine binaen ayrı bir başlık altında değerlendirilmeyi gerekli kılmaktadır. Öncelikle belirtilmelidir ki en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şartını öngören TTK m. 370/2.c.2 hükmü, lafzından da anlaşılacağı üzere emredici niteliktedir. Dolayısıyla mevcut durumda, yönetim kurulunun temsil yetkisinin devrine ilişkin kararında temsil yetkisi üçüncü kişi ya da kişilere devredilmekle birlikte, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini muhafaza etmemesi halinde, söz konusu yönetim kurulu kararının kanunun emredici hükümlerine aykırı olacağı açıktır. Ancak burada şöyle bir ayırım yapılabilir; tek kişiden oluşan yönetim kurulunda temsil yetkisinin devri halinde tek üyenin de özellikle belirtilmese de dahi temsil yetkisine sahip olduğu kabul edilmelidir. Ancak birden fazla kişiden oluşan yönetim kurulunda temsil yetkisinin üçüncü kişi veya kişilere devrinde, hangi üyenin temsil yetkisini haiz olduğunun açıkça belirtilmesi gerekir. Bilindiği üzere yönetim kurulu kararlarının butlanının düzenlendiği TTK m. 391/1’de sayılan butlan halleri sınırlı sayıda değildir. Özellikle TBK m. 27 hükmüne aykırı olan yönetim kurulu kararları da butlan yaptırımı ile karşı karşıya kalır. Buna göre TTK m. 370/2.c.2’deki emredici hükme aykırı olan yönetim kurulu kararı, kanunun emredici hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle butlanla malul olur⁵⁴. Kanaatimizce aynı sonuç, yönetim kurulunun tek kişiden oluşmadığı ve şirketin temsilinde çift imza kuralının cari olduğu bir durumda, temsil yetkisinin tümüyle tek bir yönetim kurulu üyesine bırakılması halinde de gündeme gelir.

Temsil yetkisinin devrini öngören yönetim kurulu kararının, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline sunulması halinde, söz konusu karar tescile yetkili personel tarafından incelemeye tabi tutulur. Zira gerek TTK m. 32/1’de yer alan “*Sicil müdürü tescil için aranan kanuni şartların var olup olmadığını incelemekle yükümlüdür.*” şeklindeki hüküm gerekse de “*Tes-*

⁵⁴ Öğretide *Kuru* ise, TTK m. 370/2.c.2’de yer alan şarta aykırı olarak gerçekleştirilen yetki devri kararının, TTK m. 391’e göre butlanının talep edilebileceğini belirtmektedir. Bkz. **Kuru**, s. 399, dpn. 1369.

cil edilecek olgunun şirket sözleşmesine ve Kanunun emredici hükümlerine aykırı bulunup bulunmadığı, tescil edilecek olgu bir ticaret şirketinin organ kararına dayanmakta ise, kararın şirket sözleşmesine ve Kanunun emredici hükümlerine uygun alınıp alınmadığı.” hususunun incelenmesi gerektiğini öngören TSY m. 34/1-(ç) hükmü tescile yetkili personele söz konusu inceleme görevini açıkça yüklemektedir. Bu minvalde tescile yetkili personelin, TTK m. 370/2.c.2 düzenlemesine aykırı olan yönetim kurulu kararının tescilini TTK m. 32/1 ve TSY m. 34/1-(ç) hükümlerine dayanarak reddetmesi gerekir⁵⁵. Öğretide, her nasılsa tescilin gerçekleşmiş olması halinde, TTK m. 33 uyarınca “*tescile davet*” kurumunun işletilerek yönetim kurulu üyesine temsil yetkisinin verilmesinin sağlanması, aksi takdirde, tescile ilişkin davette gereğinin yapılmaması halinde temsile yetkili kişilere ilişkin sicil kayıtlarının silineceğinin ihtar edilmesi gerektiği ifade edilmektedir⁵⁶. Öte yandan her nasılsa söz konusu yönetim kurulu kararı bahsi geçen inceleme gözden kaçırılacak tescil ve ilân edilirse bu durumda TTK m. 373/2 hükmünün devreye gireceği de unutulmamalıdır. TTK m. 373/2’de temsil yetkisinin ticaret sicilinde tescilinden sonra, ilgili kişilerin seçimine veya atanmalarına ilişkin herhangi bir hukuki sakatlığın, şirket tarafından üçüncü kişilere, ancak sakatlığın bunlar tarafından bilindiğinin ispat edilmesi şartıyla ileri sürülebileceği belirtilmiştir. O halde şirketin sakatlığın üçüncü kişiler tarafından bilindiğini ispat etmesi hali saklı olmak üzere, temsil yetkisinin devri kararı ticaret siciline tescil ve ilan edildikten sonra, TTK m. 370/2.c.2’deki şartta uyulmadığı iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir.

SONUÇ

Bu çalışmada anonim şirketlerde temsil yetkisinin devri hakkında kısaca bilgi verildikten sonra özellikle yönetim yetkisinin devrinden farklı olarak temsil yetkisinin devrine ilişkin TTK m. 370/2.c.2’de öngörülen “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması*” şartı üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda varılan tespit ve değerlendirmeler şu şekilde özetlenebilir;

⁵⁵ Aynı yönde bkz. Hasan **Pulaşlı**, “Anonim Şirketlerde Temsil Şekli, Özel Temsil Halleri ve Temsil Yetkisinin Murahhaslara Devredilmesi”, BATİDER, C. XXXVI, S. 2, Y. 2020, s. 27; **Günay**, s. 86; **Kuru**, s. 399; **Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat)**, s. 629.

⁵⁶ **Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat)**, s. 629. Aynı yönde bkz. **Pulaşlı**, “Temsil Şekli”, s. 27.

1. Yönetim kurulu, alacağı bir karar ile temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir. Öğretide aksi yönde görüşler olmakla birlikte kanaatimizce bunun için yönetim yetkisinin devrinde olduğu gibi, “*esas sözleşmede hüküm bulunması*” ve bu yönde bir “*iç yönerge hazırlanması*” zorunlu değildir. Temsil yetkisinin devri, TTK m. 370/2 ve TTK 375/1-(d) uyarınca münhasıran yönetim kurulunun yetkisindedir. Keza TTK m. 373/1 hükmü de yönetim kuruluna bu yetkiyi vermektedir.
2. Yönetim yetkisinin devrinden farklı olarak, temsil yetkisinin devrinde TTK m. 370/2.c.2 hükmüne göre “*en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması*” şartı aranmaktadır. Bu şart, temsil yetkisinin yönetim kurulu üyesi olmayan “*üçüncü kişilere*” devredilmek istenmesi halinde uygulanır. TTK m. 370/2.c.2’de öngörülen bu hüküm, emredici niteliktedir ve dolayısıyla temsil yetkisinin devri halinde yönetim kurulunca dikkate alınması zorunludur.
3. İsvBK m. 718/1.c.2’den farklı olarak, TTK m. 370/1’de yönetim kurulu üyelerinin şirketi temsili bakımından “*çift imza kuralı*” öngörülmüştür. Yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisi bakımından öngörülen çift imza kuralı, temsil yetkisinin devredildiği murahhas üyeler ve murahhas müdürler için de geçerlidir. Dolayısıyla esas sözleşmeyle münferit imza kuralı benimsenmiş olmadıkça şirketin temsilinde en az iki murahhasın imzasına ihtiyaç vardır.
4. Esas sözleşmede aksi öngörülmüş olmadıkça, çift imza kuralı murahhas üyeler ve murahhas müdürler bakımından da geçerli olduğundan, temsil yetkisinin devredildiği bir veya birkaç üçüncü kişinin yanında, TTK m. 370/2.c.2 uyarınca temsil yetkisini haiz olan bir yönetim kurulu üyesinin münferiden temsile yetkili olduğunu söylemek, TTK m. 370/1 hükmünün dolanılması anlamına gelir. Daha açık bir ifadeyle, esas sözleşmede münferit imza kuralının benimsenmemiş ve temsil yetkisinin üçüncü kişi veya kişilere devredilmiş olması halinde, temsil yetkisini haiz olan bir yönetim kurulu üyesinin şirketi tek başına temsile yetkili olduğu söylenemez ve ilgili yönetim kurulu üyesi, murahhas müdürlerden birinin imzası ile birlikte şirketi temsile yetkili olur. Yine aynı gerekçeden hareketle, birden çok kişiden oluşan yönetim kuru-

lunda, esas sözleşmede münferit imza kuralı benimsenmiş olmadıkça, temsil yetkisinin tek bir yönetim kurulu üyesine devri de mümkün olmamalıdır.

5. TTK m. 370/1'de çift imza kuralı benimsenmişken, TTK m. 370/2.c.2'de en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şartının aranması eleştiriye açık olup, hüküm kendi içerisinde belirsizliklere yol açmaktadır. Dolayısıyla TTK m. 370/2.c.2'de yer alan en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şartının tümüyle madde metninden çıkarılması ve böylece yönetimde olduğu gibi temsil yetkisinin de tümüyle üçüncü kişilere devrine izin verilmesi isabetli olur.
6. TTK m. 370/2.c.2'de en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şartının aranması, *de lege lata* tek kişilik yönetim kurulunda temsil yetkisinin devredilemeyeceği şeklinde bir yoruma müsait olsa da, *de lege ferenda* farklı bir değerlendirme yapılmalı ve tek kişilik yönetim kurulunda da temsil yetkisinin devredilebilmesine imkân tanınmalıdır. Ancak bu durumda, tek yönetim kurulu üyesinin de temsile yetkili olduğunun açıkça belirtilmesi ve yönetim kurulu kararının bu haliyle ticaret tescil ve ilan ettirilmesi gerekir.
7. TTK m. 370/2.c.2 hükmü bir kanun değişikliği ile tümüyle madde metninden çıkarılmadıkça mevcut durumda, hükme aykırı bir yönetim kurulu kararı, kanunun emredici hükümlerine aykırılık teşkil eder. Kanunun emredici hükümlerine aykırı olan yönetim kurulu kararı da butlan yaptırımı ile karşı karşıya kalır. Esasen böyle bir yönetim kurulu kararına ilişkin tescil talebinin, tescile yetkili personel tarafından TTK m. 32/1 ve TSY m. 34/1-(ç) hükümlerince reddedilmesi gerekir. Ancak her nasılsa söz konusu yönetim kurulu kararı, tescil ve ilan edilmişse bu durumda TTK m. 373/2 hükmü uyarınca, temsile yetkili kişilerin seçimine veya atanmalarına ilişkin herhangi bir hukuki sakatlık, şirket tarafından üçüncü kişilere, ancak sakatlığın bunlar tarafından bilindiğinin ispat edilmesi şartıyla ileri sürülebilir.

KAYNAKÇA

Akdağ Güney, Necla. Anonim Şirket Yönetim Kurulu. 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016.

Arslanlı, Halil. Anonim Şirketler II - III Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller. Fakülteler Matbaası, İstanbul 1960.

Atay, Egemen. “Anonim Şirkette Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisi ve Temsil Yetkisinin Devri”. Terazi Hukuk Dergisi. C. 15, S. 164, s. 706-719.

Bahtiyar, Mehmet. Ortaklıklar Hukuku. 16. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 2022.

Bozkurt, Tamer. Şirketler Hukuku. Güncellenmiş 15. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2023.

Böckli, Peter. Schweizer Aktienrecht: mit Fusionsgesetz, Börsengesellschaftsrecht, Konzernrecht, Corporate Governance, Recht der Revisionsstelle und der Abschlussprüfung in neuer Fassung - unter Berücksichtigung der angelaufenen Revision des Aktien - und Rechnungslegungsrechts. Vierte, vollständig neu überarbeitete Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2009.

Bühler, Christoph B. in ZK - Zürcher Kommentar, OR 716b. 3. neu bearbeitete Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2018 (*OR 716b*).

Bühler, Christoph B. in ZK - Zürcher Kommentar, OR 718. 3. neu bearbeitete Auflage, Schulthess Verlag, Zürich 2018 (*OR 718*).

Cenkci, Esra. Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri. Yetkin Yayınları, Ankara 2018.

Çamoğlu, Ersin. Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu (Kamu Borçlarından Sorumluluk ile). 3. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.

Demirel, Duygu. “Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri”. Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi. C. 7, S. 2, 2017, s. 211-250.

Doğan, Fatih Beşir. 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri. 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011.

Domeniconi, Alex/von der Crone, Hans Caspar. “Verantwortlichkeit des Verwaltungsrates bei der Delegation der Geschäftsführung Entscheid des

Schweizerischen Bundesgerichts 4A_501/2007 vom 22. Februar 2008 i.S. E. (Beklagter und Beschwerdeführer) gegen B., C. und D. (Kläger und Beschwerdegegner)”. Schweizerische Zeitschrift für Wirtschafts und Finanzmarktrecht. S. 512, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2008, s. 512-522.

Forstmoser, Peter. Organisation und Organisationsreglement der Aktiengesellschaft - Rechtliche Ordnung und Umsetzung in der Praxis. Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2011.

Forstmoser, Peter/**Meier-Hayoz**, Arthur/**Nobel**, Peter. Schweizerisches Aktienrecht. Stämpfli Verlag AG, Bern 1996.

Glanzmann, Lukas. OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht (OR 718). 3. überarbeitete Auflage, Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016.

Helvacı, Mehmet. “Yönetim Kurulunun Anonim Şirketi İdare ve Temsili, Özellikle Devredilemez Görev ve Yetkileri”. Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. C. 9, S. 117-118, Y. 2014, s. 119-132.

Karshoğlu, Hasan. “Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna Etkisi”. Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. C. 8, S. 1, Ocak 2022, s. 37-53.

Kaya, Arslan. Notlu Türk Ticaret Kanunu – İlgili Ticari Mevzuat – Uygulama Örnekleri. 8. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 2020.

Kendigelen, Abuzer. Yeni Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler. 3. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.

Kırca, İsmail/**Şehirali Çelik**, Feyzan Hayal/**Manavgat**, Çağlar. Anonim Şirketler Hukuku, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu Cilt 1. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayını, Ankara 2013.

Koç, Himmet. Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri. 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.

Kummer, Andreas. “Organisationsreglement in Der Aktiengesellschaft Entscheidendes Instrument Für Die Best Practice”. Der Schweizer Treuhänder. 12/06, s. 916-919.

Kuru, Özge. Anonim Şirketlerde Temsil ve Temsil Yetkisinin Devri. 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2022.

Müller, Roland/**Lipp**, Lorenz/**Plüss**, Adrian. Der Verwaltungsrat - Band I. 5. Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2021.

Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin. Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku. 12. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010 (*Ortaklıklar 2010*).

Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin. Ortaklıklar Hukuku I. 15. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021 (*Ortaklıklar I*).

Pulaşlı, Hasan. Şirketler Hukuku Şerhi-Cilt II. 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022 (*Şerh- Cilt II*).

Pulaşlı, Hasan. Şirketler Hukuku Genel Esaslar. 8. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022 (*Genel Esaslar*).

Pulaşlı, Hasan. “Anonim Şirketlerde Temsil Şekli, Özel Temsil Halleri ve Temsil Yetkisinin Murahhaslara Devredilmesi”. BATİDER. C. XXXVI, S. 2, Y. 2020, s. 5-39 (“*Temsil Şekli*”).

Roth Pellanda, Katja. Organisation des Verwaltungsrates. Dike Verlag AG, Zürich 2007.

Şener, Oruç Hami. Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku. 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Anlara 2022.

Tekinalp, Ünal. Tek Kişilik Ortaklık I – Tek Pay Sahipli Anonim Ortaklık. Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011 (*Tek Kişilik Ortaklık*).

Tekinalp, Ünal. Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku. 5. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020. (*Sermaye Ortaklıkları*).

Ünal, Mustafa. “Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması”. BATİDER. C. 11, S. 3, Y. 1982, s. 49-89.

Watter, Rolf. in Basler Kommentar Obligationenrecht II: İsvBK m. 718. Ed. Heinrich Honsell, Nedim Peter Vogt, Rolf Watter, 4. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2012.

Watter, Rolf/ Roth Pellanda, Katja. in Basler Kommentar Obligationenrecht II: İsvBK m. 716-717. Ed. Heinrich Honsell, Nedim Peter Vogt, Rolf Watter, 4. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2012.